

Διαπολιτισμικό Κεφάλαιο

Andreas Pöllmann

ΛΕΚΤΟΡΑΣ, ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΑΥΤΟΝΟΜΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΟΥ ΜΕΞΙΚΟΥ (UNAM, D.F.), ΜΕΞΙΚΟ

Τι είναι;

Ο Πιέρ Μπουρντιέ (Pierre Bourdieu) διεύρυνε την έννοια του κεφαλαίου (περιουσιακά στοιχεία) μιλώντας για το πολιτισμικό κεφάλαιο (γνώση και εμπειρία, που χρησιμεύουν ως περιουσιακά στοιχεία) και το κοινωνικό κεφάλαιο (δίκτυα επαφών και κοινωνική επιρροή), παρουσιάζοντας και τα δύο ως μεθόδους με τις οποίες η κοινωνική θέση και η επιτυχία μπορούν να μεταφερθούν από γενιά σε γενιά. Ακολουθώντας την ίδια γραμμή, το διαπολιτισμικό κεφάλαιο περιλαμβάνει διαπολιτισμικές εμπειρίες, δεξιότητες και ικανότητες (π.χ. ευχέρεια λόγου σε αρκετές γλώσσες ή παραμονή σε πολλαπλές χώρες). Όλες αυτές είναι μορφές συμβολικού κεφαλαίου – τρόπων να ζει κανείς, να αντιλαμβάνεται τα πράγματα, να δρα, να σκέφτεται – και όλες προσφέρουν προϋποθέσεις για επιτυχία, πέρα από τις πιο παραδοσιακές μορφές πλούτου.

Ποιος χρησιμοποιεί την έννοια;

Το ενδιαφέρον για την έννοια ξεπερνάει τους παραδοσιακούς φραγμούς μεταξύ των επιστημονικών κλάδων και των πεδίων πρακτικής δράσης, συμπεριλαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, τους κλάδους της εκπαίδευσης, της επικοινωνίας, των μέσων μαζικής ενημέρωσης, της πολιτικής, της κοινωνιολογίας, της ψυχολογίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ιδιαίτερη προσοχή έχει

δοθεί στο ρόλο που παίζει το διαπολιτισμικό κεφάλαιο προσφέροντας σε δίγλωσσους/διπολιτισμικούς μαθητές την ικανότητα να διαχειρίζονται επιτυχώς ποικιλόμορφα φυλετικά και εθνικά περιβάλλοντα.

Πώς σχετίζεται με τον διαπολιτισμικό διάλογο;

Το διαπολιτισμικό κεφάλαιο περιλαμβάνει τις δεξιότητες που χρειάζονται για να επικοινωνούμε με επιτυχία με τον πολιτισμικό «άλλο», και οι οποίες αποτελούν αναγκαία προϋπόθεση για τον διαπολιτισμικό διάλογο. Ένα έμμεσο επακόλουθο του διαπολιτισμικού κεφαλαίου: οι δίγλωσσοι και διπολιτισμικοί μαθητές που σε γενικές γραμμές δεν είναι ευκατάστατοι, θα πρέπει παρ' όλα αυτά να θεωρούνται ότι κατέχουν βασικές δεξιότητες που – εφόσον αναγνωρίζονται και εκτιμώνται καταπώς πρέπει από το αντίστοιχο κοινωνικοπολιτισμικό περιβάλλον – είναι πιθανόν να διευκολύνουν την πρόσβαση και την επιτυχία τους στο «παγκόσμιο χωριό». Το διαπολιτισμικό κεφάλαιο όχι μόνο εξαρτάται από, αλλά και έχει αντίκτυπο στις ευκαιρίες για διαπολιτισμικό διάλογο. Βασίζεται στη διάδραση με προηγουμένως άγνωστα έθιμα, περιβάλλοντα, άτομα ή γλώσσες, ενώ διαδραματίζει σπουδαίο ρόλο, κατ' αρχάς, στην πραγμάτωση αυτών των ευκαιριών.

Τι δουλειά παραμένει να γίνει;

Σημαντικά θεωρητικά ερωτήματα αφορούν τη σχέση μεταξύ των διαφορετικών μορφών του διαπολιτισμικού κεφαλαίου, τη δυνατότητά τους να αναχθούν σε άλλες μορφές κεφαλαίου, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους αυτές οι μορφές πραγματώνονται και μπορούν να πραγματοποιηθούν. Θα ήταν πολύ χρήσιμες οι περαιτέρω έρευνες πάνω στο ρόλο που παίζει το διαπολιτισμικό κεφαλαίο σε περισσότερα πλαίσια.

Βιβλιογραφία

Núñez, A.-M. (2009). Latino students' transition to college: A social and intercultural capital perspective. *Harvard Educational Review*, 79 (1), 22-48.

Pöllmann, A. (2013). Intercultural capital: Toward the conceptualization, operationalization, and empirical investigation of a rising marker of sociocultural distinction. *Sage Open*, April-June 2013, 1-7. Available from <http://tinyurl.com/k8x78wy>

Richardson J. G., & Bourdieu P. (1986). The forms of capital. In J. G. Richardson (Ed.), *Handbook of theory and research for the sociology of education* (pp. 241-258). New York: Greenwood.

Μετάφραση: Αναστασία Καρακίτσου